

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 31.05.1966, sp. zn. 5 Cz 47/66, ECLI:CZ:NS:1966:5.CZ.47.1966.1

Číslo: 77/1966

Právní věta: Okolnost, že žalobkyně sama opustila již před rozvodem společný byt (§ 187 odst. 1 o. z.), sama o sobě ještě nemusí znamenat, že měla v úmyslu trvale se vzdát práva tohoto bytu užívat.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 31.05.1966

Spisová značka: 5 Cz 47/66

Číslo rozhodnutí: 77

Číslo sešitu: 6-7

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Byt, Hospodaření s byty

Předpisy: 99/1963 Sb. § 6
§ 120
§ 132 40/1964 Sb. § 187

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 77/1966 sb. rozh.

Okolnost, že žalobkyně sama opustila již před rozvodem společný byt (§ 187 odst. 1 o. z.), sama o sobě ještě nemusí znamenat, že měla v úmyslu trvale se vzdát práva tohoto bytu užívat.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. května 1966, [5 Cz 47/66](#).)

Žalobkyně se nejprve domáhala toho, aby byt v domě čp. 1988 v K. byl rozdělen mezi ní a žalovaného (býv. manžela) tak, že žalobkyně by užívala jeden pokoj s kuchyní, žalovaný druhý pokoj a příslušenství bytu by užívali společně. Při jednání před soudem pak upřesnila tento svůj návrh tak, že se jím domáhá rozdělení společné věci, nikoli rozhodnutí podle § 177 o. z.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby a vznesl vzájemnou žalobu, již se domáhal vydání rozhodnutí, že předmětný byt zůstává nadále v jeho výhradním užívání s tím, aby žalobkyně byla uznána povinnou vyklidit své věci.

Okresní soud v Kladně žalobu i vzájemnou žalobu zamítl; náhrada nákladů nebyla žádnému z účastníků přiznána. Za základ tohoto rozhodnutí byl vzato zjištění, že účastníci byli rozsudkem téhož soudu ze dne 28. ledna 1965 rozvedeni, že jde o byt určený pro ubytování pracovníků organizace a

jako takový byl přidělen, když žalovaný byl zaměstnancem organizace, a že žalobkyně byt krátce po rozvodu opustila, čímž došlo vlastně v dohodě mezi účastníky o užívání bytu. Pokud jde o vzájemnou žalobu, zdůvodnil okresní soud její zamítnutí poukazem na ustanovení § 182 o. z.

V odvolacím řízení, zahájeném k odvolání žalobkyně, změnila žalobkyně žalobní žádost tak, a že žádala, aby žalovaný byl uznán povinným umožnit jí přístup do bytu v domě čp. 1988 v K. s tím, aby uvedl zámky od bytu do původního stavu, nebo vydal žalobkyni klíče od nových zámků.

Krajský soud v Praze změnu žaloby připustil a rozsudkem žalobu v uvedeném znění zamítl. V ostatním odvolací soud rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil, případně ponechal nedotčeno; žalobkyni uznal ještě povinnou nahradit žalovanému náklady odvolacího řízení. V důvodech poukázal odvolací soud na to, že mezi účastníky nevzniklo právo společného užívání bytu, neboť podle § 182 o. z. neplatí pro byty trvale určené pro ubytování pracovníků organizace ustanovení § 172 až 181 o. z., dále že žalobkyně po rozvodu byt opustila a žila u svých rodičů, kde předtím umístila své dítě, z čehož lze dovodit, že se sama dobrovolně mlčky vzdala svého práva užívat byt podle § 187 odst. 1 o. z. a nemůže se proto dále tohoto nároku úspěšně domáhat.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona, podané předsedou Nejvyššího soudu, že tímto rozsudkem byl porušen zákon, a toto rozhodnutí zrušil.

Z odůvodnění:

I z hlediska změněné žalobní žádosti bylo důležité posouzení otázky, zda žalobkyně má důvod k užívání předmětného bytu či nikoliv. V tomto směru bylo správně odvolacím soudem konstatováno, že vzhledem k charakteru bytu neplatí se zřetelem k ustanovení § 182 o. z. ustanovení § 172 - 181 o. z. a v důsledku toho nevzniklo mezi účastníky jako manžely právo společného užívání bytu podle § 175 o. z. Nutno připojit, že nemohlo vzniknout ani se zřetelem k ustanovení § 501 o. z., poněvadž - jak bylo uvedeno - u bytů trvale určených pro ubytování pracovníků organizace institut společného užívání bytu manžely nepřichází v úvahu. Z uvedeného vyplývá, že žalobkyně mohla opírat své právo na užívání předmětného bytu pouze o ustanovení § 187 odst. 1 o. z., na což ostatně odvolací soud též správně upozornil. Šlo pouze o posouzení otázky, zda po rozvodu manželství účastníků v lednu 1965, kdy žalobkyni odpadl důvod užívání bytu z manželského vztahu plynoucí, žalobkyně bytu dále užívala. Kdyby tomu tak bylo, pak by nebyla povinna se z bytu vystěhovat, dokud by jí nebyl přidělen přiměřený náhradní byt, nestačilo-li podle zákona poskytnout ubytování.

Odvolací soud se však dopustil pochybení v tom, že pro závěr, že žalobkyně byt opustila, si nezjednal dostatečné skutkové podklady. Okolnost, že žalobkyně opustila již před rozvodem společný byt sama o sobě ještě nemusí znamenat, že měla v úmyslu trvale se vzdát práva tohoto bytu užívat. Před soudem prvního stupně i před soudem odvolacím neustále opakovala, že byt opustila proto, aby se vyhnula neustálým neshodám se žalovaným. K náležitému zjištění, zda její tvrzení je pravdivé, nestačilo provést důkaz pouze rozvodovými spisy, nýbrž bylo třeba podrobnějšího výslechu účastníků, případně provedení jiných důkazů, které by skutečnou vůli žalobkyně, zda opouští byt trvale, nebo jen dočasně, náležitě objasnily. V té souvislosti bylo třeba přihlídnout i k tomu, zda se účastníci dohodli o rozdělení společného majetku, které věci žalobkyně ponechala v bytě a které odnášela k rodičům, kde se též zdržovala. Druh věcí, které odnášela, i jejich určení, mohly přispět též k závěru, zda žalobkyně měla v úmyslu byt trvale opustit. Při skutkovém zjišťování zůstalo tedy dosavadní řízení neúplné.

Teprve náležité objasnění uvedené otázky bude podkladem pro posouzení, zda jsou dány podmínky pro rozhodnutí o změněné žalobní žádosti. Kdyby totiž bylo zcela bezpečně zjištěno, že žalobkyně trvale opustila společný byt, pak by nepochybně neměla právo žádat, aby jí žalovaný umožnil přístup do bytu, a aby uvedl zámky od bytu do původního stavu, nebo aby vydal žalobkyni klíče od nových

zámků. Krajský soud porušil tak svým rozhodnutím zákon v ustanovení § 6, § 120 odst. 1, § 132 o. s. ř. ve spojení s ustanovením § 187 odst. 1 o. z.